

Nr 38

Jordbruksutskottets betänkande angående vissa anslag inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte motioner.**Propositionerna**

I propositionen 1971: 1 har Kungl. Maj:t (bilaga 11, i utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 4 januari 1971) föreslagit riksdagen att

1. till Lantbruksstyrelsen för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 11 359 000 kr.,

2. till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 80 901 000 kr.,

3. a. godkänna vad som förordats i propositionen beträffande ändrade grunder för kreditgarantivningen,

b. medge att för budgetåret 1971/72 statlig kreditgaranti får lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån, maskinlån, lån till uppförande av lagerhus för jordbruksändamål m. m., lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. samt lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt 300 500 000 kr.,

c. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.,

4. till Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m. för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.,

5. till Främjande i allmänhet av fiskerinäringen för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 265 000 kr.,

6. till Statens veterinärmedicinska anstalt för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 11 421 000 kr.,

7. a. godkänna vad som förordats i propositionen i fråga om ändring av hortonomutbildningen,

b. bemyndiga Kungl. Maj:t att ändra benämningen av professuren i frukt- och bärproduktion, företrädesvis växtförädling i enlighet med vad som anförts i propositionen,

c. till Lantbrukshögskolan: Förvaltningskostnader för budgetåret 1971/72 anvisa ett förslagsanslag av 32 562 000 kr.,

8. till Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten för budgetåret 1971/72 anvisa ett reservationsanslag av 17 871 000 kr.

I propositionen 1971: 75 har Kungl. Maj:t (bilaga 7, i utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 12 mars 1971) under punkten F 2 (s. 24—25) föreslagit riksdagen att till Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisa ett reservationsanslag av 290 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat följande motioner.

1. 1971: 149 av herr Åberg m. fl. (c, fp, m, s) vari hemställt att riksdagen måtte under behandling av Kungl. Maj:ts proposition 1971: 1, bil. 11 punkten E 3 besluta att höja garantiramen för försöksfiske till 300 000 kr., samt att i skrivelse till Kungl. Maj:t föreslå härav påkallade anslagstekniska anordningar,

2. 1971: 981 av herr Bengtsson i Göteborg m. fl. (c) vari hemställt att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, jordbrukshuvudtiteln, punkten E 3 Främjande i allmänhet av fiskerinäringen, måtte medge att för budgetåret 1971/72 ramen för statsgarantier för förluster på försöksfiske fastställs till 300 000 kr.,

3. 1971: 984 av herr Berndtsson i Bokenäs m. fl. (fp) vari hemställt att riksdagen beslutar att statlig kreditgaranti för trädgårdsnäringens rationalisering m. m. får lämnas med 9 000 000 kr.,

4. 1971: 1009 av herr Hedin m. fl. (m, s, c, fp) vari hemställt att riksdagen måtte besluta att för anskaffning av radaranläggning för fiskefartyg bidrag får utgå med 3 000 kr. per anläggning ur anslaget E 3 Främjande i allmänhet av fiskerinäringen (prop. 1971: 1, bil. 11),

5. 1971: 1035 av fru Nilsson i Kristianstad m. fl. (c) vari hemställt *dels* att riksdagen uttalar att kreditgaranti för driftslån också kan utgå till de växthusodlare som försatts i ekonomiska svårigheter genom kraftigt ökade bränslekostnader för växthusuppvärmning, *dels* att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en skyndsam undersökning för att utvärdera på vilket sätt man kan göra ifrågavarande garantilån likvärdiga med dem som de holländska trädgårdsodlarna erhåller under denna bränslesäsong.

Utskottet

I prop. 1971: 51 har Kungl. Maj:t lagt fram förslag om ny rennäringslagstiftning, syftande till en effektivare och mer lönsam renskötsel. Lagförslaget har prövats av jordbruksutskottet, som tillstyrkt detsamma med vissa jämkningar (JoU 1971: 37).

Utskottet tar i nu förevarande betänkande upp bl. a. vissa anslagspunkter under nionde huvudtiteln i statsverkspropositionen, under vilka punkter departementschefen beräknat medel m. m. för ändamål som rör förslaget angående rennärningen och därmed sammanhängande frågor. Ifrågavarande punkter avser förslagsanslagen Lantbruksstyrelsen, Lantbruksnämnderna, Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti, Odling- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m., Statens veterinärmedicinska anstalt och Lantbrukshögskolan: Förvaltningskostnader samt reservationsanslagen Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten och Främjande i allmänhet av fiskerinäringen. En närmare redogörelse för dessa anslagsberäkningar har lämnats i prop. 1971: 51 (s. 282 ff.). Utskottet har för sin del inte något att erinra mot de förslag och uttalanden som departementschefen i förevarande sammanhang framfört. Även i övrigt kan utskottet i allt väsentligt ansluta sig till vad departementschefen anfört beträffande nu berörda anslag. Endast i fråga om ett par av anslagen vill utskottet i anledning av några motionsyrkanden göra vissa närmare kommentarer.

Under förslagsanslaget Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti föreslår Kungl. Maj:t att riksdagen godkänner ett i propositionen redovisat förslag om ändring av reglerna för kreditgaranti för driftslån, syftande till att ge möjlighet till sådan garanti för kreditsanering i vissa fall. Utskottet kan för sin del biträda förslaget. Enligt utskottets mening bör således kreditgaranti för driftslån kunna lämnas till jordbruksföretag och trädgårdsföretag som råkat i akut likviditetskris och som fyller de allmänna kraven för statligt stöd. En sådan kris kan som nämnts i propositionen vara förorsakad av exempelvis omfattande skördeskador eller annat väsentligt produktionsbortfall varöver brukaren inte kunnat råda. En annan orsak kan vara att företaget drivs med för litet driftskapital på grund av att tidigare kreditgaranti för driftslån varit otillräcklig till följd av de begränsningar för kreditgivningen som förekommit i äldre bestämmelser. I anledning av ett yrkande i motionen 1971: 1035 vill utskottet i samband härmed som sin mening anföra att den föreslagna kreditgarantiformen i vissa fall bör kunna komma i fråga även när brist på rörelsekapital uppkommit för växthusodlare till följd av den osedvanligt kraftiga prisstegring på eldningsolja, som ägt rum det senaste året.

I nyssnämnda motion har mot bakgrund av de höjda bränslekostnaderna även framförts yrkande om en undersökning syftande till att utforma kreditgarantierna för driftslån så att stödet till de svenska trädgårdsodlarna i framtiden blir likvärdigt med det stöd som holländska trädgårdsodlare f. n. erhåller i form av räntefria avskrivningslån. Då bränslekostnaden utgör en mycket stor del av produktionskostnaden för flertalet växthuskulturer innebär de kraftigt höjda oljepriserna utan tveivel ett mycket allvarligt problem för trädgårdsodlarna. Enligt vad

utskottet erfarit är emellertid en skrivelse från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund med samma syfte som motionens f. n. föremål för prövning inom Kungl. Maj:ts kansli. På grund härav synes inte erforderligt med någon särskild åtgärd från riksdagens sida i anledning av motionsyrkandet.

Kungl. Maj:ts förslag beträffande viss utvidgad kreditgarantivgivning innebär vidare att stöd i vissa fall skall kunna lämnas vid nyetablering av trädgårdsföretag. Även detta förslag kan utskottet biträda. I likhet med departementschefen anser utskottet någon höjning av garantiramen för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering inte vara nödvändig. För nästa budgetår bör därför liksom för innevarande budgetår kreditgaranti få lämnas för sagda lån med 9 milj. kr. Vad utskottet anfört innebär bl. a. att utskottet avstyrker yrkandet i motionen 1971: 984 om ökning av garantiramen med 1 milj. Utskottet vill i sammanhanget hänvisa till att summan av beviljade kreditgarantier på förevarande område de båda senaste budgetåren enligt vad som redovisats i propositionen endast uppgått till ca 7 milj. kr. årligen.

Till främjande i allmänhet av fiskerinäringen föreslår departementschefen för nästa budgetår en oförändrad medelsanvisning av 265 000 kr. Ett förslag av fiskeristyrelsen att höja ramen för statsgarantier för försöksfiske från f. n. 200 000 kr. till 300 000 kr. är departementschefen inte beredd biträda. I motionerna 1971: 149 och 981 yrkas dock på att fiskeristyrelsens förslag godtages och att ramen för statsgarantier till försöksfiske alltså höjs med 100 000 kr. I den förstnämnda motionen betonas mot bakgrund av det nyligen beslutade sillfiskeförbudet under vissa tider i Nordsjön och Skagerack att det nu är mer angeläget än någonsin att möjligheter står öppna till försöksfiske på andra avlägsnare fiskevatten. Utskottet tillstyrker för sin del Kungl. Maj:ts förslag till medelsanvisning under förevarande anslag. Vad gäller garantiramen för ersättning för förlust på försöksfiske anser utskottet likaså att Kungl. Maj:ts förslag kan godtagas. Då behovet av utvidgat försöksfiske snabbt kan komma att ökas vill dock utskottet föreslå att Kungl. Maj:t bemyndigas att — därest så skulle befinnas erforderligt — höja angivna garantiram, dock högst med 100 000 kr. Med hänsyn till föreliggande reservation på anslaget synes inte nödvändigt att nu beräkna ytterligare medel för en eventuell utvidgning av ifrågavarande stödform.

I motionen 1971: 1009 har framförts förslag om att från nu berört anslag även skall få utgå statsbidrag till anskaffning av radaranläggning till fiskefartyg. Enligt motionen borde bidrag utgå med 3 000 kr. per anläggning. Även om möjlighet föreligger att med anlitan av lån ur fiskerilånefonden anskaffa sådan utrustning varom nu är fråga anser utskottet — med hänsyn till angelägenheten att öka säkerheten för yrkesfiskarna i deras riskfyllda arbete och då nyssnämnda stödform måhända inte är till fyllest för att i tillräcklig omfattning stimulera till an-

skaffande av i motionen angiven säkerhetsutrustning — att det kan ifrågasättas om inte även statsbidrag borde kunna utgå härtill. Utskottet är emellertid inte berett att nu ta slutlig ställning till motionsförslaget, enär vissa frågor — bl. a. bidragsbehoven — inte synes närmare utredda. Utskottet förutsätter dock att Kungl. Maj:t låter undersöka hithörande spörsmål och framlägger därav betingade förslag.

Utskottet vill i förevarande sammanhang avslutningsvis tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag i prop. 1971: 75 angående utgifter på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71, p. 2 enligt vilket till Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande anvisas ett reservationsanslag av 290 000 kr. för den information och rådgivning som måste börja redan under innevarande budgetår rörande innebörden av den nya lagstiftningen om renskötsel m. m.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet att riksdagen

1. till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 11 359 000 kr.,
2. till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 80 901 000 kr.,
3. a. godkänner vad som förordats i det föregående beträffande ändrade grunder för kreditgarantivningen till jordbruksföretag och trädgårdsföretag i fråga om driftslån,
b. med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag på motionen 1971: 984 medger att för budgetåret 1971/72 statlig kreditgaranti får lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån, maskinlån, lån till uppförande av lagerhus för jordbruksändamål m. m., lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. samt lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt 300 500 000 kr.,
c. till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 500 000 kr.,
d. lämnar motionen 1971: 1035 utan åtgärd,
4. till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.,
5. a. i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna 1971: 149 och 981 godkänner vad utskottet förordat angående höjning av ramen för statsgarantier för försöksfiske,
b. till *Främjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 265 000 kr.,
c. som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet an-

- fört i anledning av motionen 1971: 1009 om statsbidrag till raderanläggning för fiskefartyg,
6. till *Statens veterinärmedicinska anstalt* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 11 421 000 kr.,
 7. a. godkänner vad som förordats i prop. 1971: 1 bil. 11 i fråga om ändring av hortonomutbildningen,
b. bemyndigar Kungl. Maj:t att ändra benämningen av professuren i frukt- och bärproduktion, företrädesvis växtförädling i enlighet med vad som i prop. 1971: 1 bil. 11 anförts,
c. till *Lantbrukshögskolan: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 32 562 000 kr.,
 8. till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* för budgetåret 1971/72 under nionde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 17 871 000 kr.,
 9. till *Rådgivningsverksamhet för rennäringens främjande* på tilläggsstat III till riksstaten för budgetåret 1970/71 anvisar ett reservationsanslag av 290 000 kr.

Stockholm den 18 maj 1971

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Jonasson (c)*, Magnusson i Grebbestad (s), Augustsson (s), fru Lindberg (s), herrar Larsson i Borrby (c), Takman (vpk), Berndtsson i Bokenäs (fp), Åberg (fp), Leuchovius (m)* och fru Theorin (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

Särskilt yttrande

av herr Takman (vpk) som anför:

”Jag kan inte utan kritiska kommentarer biträda förslaget om ett anslag på 355 000 kr. till lantbruksstyrelsen och ett anslag på 2 060 000 kr. till lantbruksnämnderna i Z, AC och BD län. Båda dessa anslag är ytterst ofullständigt specificerade i årets statsverksproposition (1971: 1, bil. 11). Det förra anslaget gäller bl. a. medel för ytterligare en byrådirektör och arvoden till rennämnd och styrelserepresentanter. Det senare gäller bl. a. 22 tjänster för handläggande av rennäringens ärenden och 5 tjänster för övrig personal.

Dels framgår det av prop 1971: 51 (s. 283) att vissa om inte alla dessa tjänster vid lantbruksnämnderna är avsedda som reträttposter för tjänstemännen vid lappväsendet, när detta upphör vid den nya rennärlagens ikraftträdande. Dels finns det inga rimliga proportioner mellan antalet centrala och regionala tjänster på den offentliga sidan och den underbemannade och ekonomiskt svaga organisationsapparat som *samerna* har för att förverkliga den nya rennärlagens bestämmelser och genomföra den rationalisering av rennärlagen som lagen syftar till.

Lappväsendets tjänstemän skall givetvis inte som grupp identifieras med det förmyndarsystem de haft att företräda, men det är angeläget att de nya tjänsterna i vanlig ordning ledigförklaras och att de mest kvalificerade sökandena förordnas på dessa befattningar.

Med hänsyn till att *samerna* behöver vida större resurser än nu för rättsbevakning m. m. är det angeläget att Svenska *samernas* riksförbund (SSR) kan ha åtminstone två kvalificerade tjänstemän med erforderlig kontorspersonal. Dessutom behövs en resande samekonsulent för upplysningsverksamhet i samebyarna. Enligt uppgift från SSR beräknas utgifterna för SSR:s kansli till 415 000 kr., ett belopp som bör jämföras med den nästan sex gånger större årliga kostnaden för den centrala och regionala organisationen på den offentliga sidan.

Genom den nya lagen ställs redan från 1 juli 1971 mycket stora krav på samebyarna i deras egenskap av ekonomiska föreningar. Enligt förslag i prop. 1971: 75 kommer SSR att erhålla ett engångsbidrag av 150 000 kr. för upplysningsverksamhet bland rennärlingsutövare. Det förefaller vara en övermäktig uppgift för SSR att på en gång tillvarata *samernas* rättsliga intressen och fungera som samebyarnas rådgivare och instruktörer med de små ekonomiska och personella resurser som organisationen f. n. har. Det är uppenbart att betydande medel måste ställas till dess förfogande ur samefonden under det kommande budgetåret. Detta är självfallet en provisorisk lösning. Jag förutsätter att SSR i fortsättningen får väsentligt större bidrag av budgetmedel än det aktuella engångsbidraget för att kunna fylla sina omfattande uppgifter som riksorganisation för samebyarna och sameföreningarna.”

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data.

In the second section, the author outlines the process of reconciling the accounts. This involves comparing the internal records with the bank statements to identify any discrepancies. If a difference is found, it is crucial to investigate the cause immediately to prevent further errors.

The third part of the document provides a detailed breakdown of the monthly expenses. It lists various categories such as rent, utilities, and salaries, and provides a clear summary of the total costs for each month. This helps in understanding the overall financial health and identifying areas where costs can be reduced.

Finally, the document concludes with a summary of the key findings and recommendations. It suggests that regular audits and reviews should be conducted to ensure the accuracy of the records and to stay on top of any potential issues.